

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

14 травня 2026 р.

Одеса, 2026

Шилова В. В. Сучасні підходи до реалізації концепції Нової української школи	228
Yurchenko T., Khromchenko O. The 5E instructional model in the New Ukrainian School: research-based pedagogical potential	231
Модернізація вітчизняної освіти: рівність, доступність, особливості	
Воронова С. В. Кіберхейт і репутація закладу освіти: управлінська відповідальність керівника	234
Гаврилюк Г. М. Модернізація технологічної освіти крізь призму національної ідентичності: рівність можливостей, доступність ресурсів та набуття учнівством досвіду етнокультурного самовираження	238
Дерябіна С. В. Методичні аспекти використання цифрових технологій у предметному навчанні	242
Заварова Н. В. Структурно-функціональна модель психолого-педагогічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах травматичного досвіду	245
Зільберман А. А. Візуалізація хімічних задач інструментарієм хімічних редакторів	248
Каретна О. О. Цифровізація освіти та її вплив на процес соціалізації й формування ціннісних орієнтацій особистості	251
Коломієць Л. С. Використання інноваційних технологій у вивченні англійської мови студентами немовних спеціальностей	254
Коломоєць А. М. Психолого-педагогічні аспекти підготовки фахівців до роботи з особами похилого віку в умовах соціальних трансформацій	256
Котенко О.М. Аксіологічний вимір довірливих відносин у сфері освіти: баланс інтересів, рівність та доступність	259
Макаруч А. П. Вплив родинної фасилітації на комунікативну активність та соціалізацію молоді з розладами аутистичного спектра	261
Онищук С. О. Хмарні сервіси як середовище для координації взаємодії учасників учасників освітнього процесу	265
Рубан Л. І. Формування навичок стресостійкості та ментального здоров'я на уроках курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	267
Чебаненко Н. О. Створення персоналізованих навчальних середовищ: можливості NOTEBOOKLM	270
Шевченко В. П. Особливості формування пізнавальної самостійності та креативності старшокласників у процесі дослідницького навчання	274
Штегеран І. П. Логопедичний супровід як складова інклюзивного освітнього простору	276
Шульга І. О. Інклюзивна освіта в НУШ як механізм забезпечення рівності та доступності	280
Янова В. М. Педагогіка партнерства як фактор розвитку SOFT SKILLS учнів у цифровому освітньому просторі	283
Яроменко В. І. Вплив процесу діджиталізації на формування інформаційної культури особистості	286
Яужева О. О. Недоліки та переваги онлайн форми дистанційного навчання: аналіз педагогічного досвіду	289
Інновації як засіб прогресивних змін в освіті: теорія і практика	
Гладишев В. В. «Ноомодель інтелігентного читача» професора Василя Шуляра	293

2. Гуржій А. М., Карташова Л. А., Лапінський В. В. Штучний інтелект у системі сучасної освіти: можливості та виклики. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2023. № 2. С. 3–11.
3. Морська Л. І. Методична система підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей до використання цифрових технологій у професійній діяльності. *Педагогічний альманах*. 2020. Вип. 45. С. 144–151.
4. Ніколаєва С. Ю. Сучасні технології навчання іноземних мов у закладах вищої освіти. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. 2021. № 34. С. 56–64.
5. Олійник Т. І. Мультимедійні технології як засіб інтенсифікації навчання іноземної мови професійного спрямування. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО*. 2022. Вип. 44. С. 112–119. DOI: <https://doi.org/10.31755/2022.44.112>
6. Тарнопольський О. Б. Методика навчання студентів немовних спеціальностей англійської мови для професійних цілей. Київ : Генеза, 2019. 256 с.

Науковий керівник: Міненко Олеся Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки ННІ цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України.

Liliya Kolomiyets

*4th year student of specialty 081 "Law" of the National University of Civil Defense of Ukraine,
Cherkasy, Ukraine*

Коломоєць Аліна Миколаївна,

*викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах
Національний університет цивільного захисту України
м. Черкаси, Україна*

<https://orcid.org/0009-0008-6073-466X>

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДО РОБОТИ З ОСОБАМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Ключові слова: професійна підготовка, особи похилого віку, геронтопсихологія, освітній процес, соціальні трансформації.

Освітній простір сьогодні опинився в ситуації, коли традиційні підходи до підготовки фахівців уже не відповідають реальним запитам суспільства. Особливо це помітно у сфері роботи з особами похилого віку. Зміни, що відбуваються в українському соціумі, не лише збільшують кількість людей старшого віку, а й кардинально змінюють умови їхнього життя: порушуються звичні соціальні ролі, змінюється характер міжособистісних зв'язків, посилюється відчуття нестабільності. У такій ситуації фахівець має бути підготовлений не до "типового клієнта", а до людини, яка переживає складний життєвий етап у нестабільному середовищі.

У цьому контексті підготовка майбутніх фахівців потребує зміщення акценту з формального засвоєння знань на розвиток здатності працювати з індивідуальним досвідом людини. Старість не є однорідним явищем, і спроби “узагальнити” її психологічні прояви часто призводять до спрощення реальності. Як показують дослідження, навіть за наявності вікових змін у когнітивній чи емоційній сфері, зберігається значний потенціал до адаптації, переосмислення життєвого досвіду та особистісного розвитку [1, с. 90]. Саме це вимагає від фахівця гнучкого мислення та відмови від стереотипних моделей взаємодії.

На практиці це означає, що підготовка має включати не лише інформаційний блок про вікові особливості, а й формування здатності “бачити” за віком особистість. Психолого-педагогічний компонент тут проявляється через навчання майбутніх фахівців працювати з сенсами, життєвими історіями та індивідуальними переживаннями літніх людей. Важливим є не просто знати, що в похилому віці зростає тривожність чи відчуття самотності, а вміти виявити, як саме це проявляється в конкретної людини і які ресурси вона має для подолання труднощів [2, с. 46].

Окремого значення набуває розвиток комунікативної компетентності. Взаємодія з особами похилого віку часто потребує більше часу, терпіння та уважності до невербальних проявів. При цьому комунікація не повинна зводитися до спрощення чи “опікунського” стилю, оскільки це може підсилювати відчуття безпорадності. Навпаки, ефективна взаємодія базується на повазі до життєвого досвіду людини та визнанні її суб’єктності.

Ще один важливий аспект – підготовка до роботи в умовах психологічної вразливості клієнтів. У сучасних умовах значна частина осіб похилого віку переживає втрати – як особистісні, так і соціальні. Це можуть бути втрати близьких, звичного способу життя або відчуття контролю над майбутнім. Такі переживання не завжди мають клінічний характер, але суттєво впливають на психологічний стан людини. Відповідно, фахівець має володіти інструментами підтримки, які не лише знижують напруження, а й допомагають людині відновити внутрішню опору [4].

У цьому контексті особливої ваги набувають практико-орієнтовані форми навчання. Саме вони дозволяють майбутнім фахівцям вийти за межі теоретичних уявлень і зіткнутися з реалістичними ситуаціями. Наприклад, аналіз конкретних випадків, рольові вправи або моделювання складних комунікативних ситуацій дають змогу сформувати не лише знання, а й професійне мислення. Важливо, що такі

методи сприяють розвитку рефлексії — здатності аналізувати власні дії та їхній вплив на іншу людину.

Не менш значущим є питання професійної стійкості самих фахівців. Робота з людьми похилого віку, особливо в умовах соціальної нестабільності, часто пов'язана з емоційним навантаженням. Якщо у процесі підготовки не приділяти уваги формуванню навичок саморегуляції, це може призвести до швидкого професійного виснаження. Тому доцільно інтегрувати в освітній процес елементи психологічної самопідтримки, що дозволяють майбутнім фахівцям зберігати ресурсність у складних умовах [3, с. 55].

Таким чином, підготовка фахівців до роботи з особами похилого віку не може обмежуватися передачею знань про вікові особливості. Вона має бути спрямована на формування здатності працювати з унікальністю людського досвіду, будувати довірливу взаємодію та підтримувати психологічну рівновагу як клієнта, так і самого фахівця. Саме такий підхід дозволяє говорити про реальну модернізацію освіти, а не лише про формальні зміни її змісту.

Список використаних джерел

1. Бочелюк В. Й., Черепехіна Л. М. Геронтопсихологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 376 с.
2. Максименко С. Д. Психологія особистості : підручник. Київ : КММ, 2021. 296 с.
3. Нестуля О. О. Психологічні особливості старіння та їх урахування у професійній діяльності фахівців соціальної сфери. *Психологія і суспільство*. 2023. № 2. С. 48–56.
4. World Health Organization. Decade of Healthy Ageing 2021–2030. Geneva : WHO, 2021.

Alina Kolomoiets

*tutor of the Department of Psychology of Activity in Special Conditions
National University of Civil Protection of Ukraine,
Cherkasy, Ukraine*

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF TRAINING SPECIALISTS TO WORK WITH ELDERLY PEOPLE IN THE CONDITIONS OF SOCIAL TRANSFORMATIONS

Keywords: gerontopsychology, professional training, elderly people, educational process, social transformations.